

Силабус курсу Міжкультурні комунікації

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Спеціальність – 061 «Журналістика»
Освітньо-професійна програма – «Правова журналістика»

Рік навчання: 4, Семестр: 8
Дисципліна вільного вибору
Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

к.е.н., доцент Бучинська Тетяна Володимирівна

Контактна інформація buchynska@yahoo.com, +38(067)3530787

Опис дисципліни

Мета дисципліни – оволодіти комплексом знань про сутність та зміст міжкультурної комунікації. Сформувати «мультикультурну» особистість в полікультурному середовищі. Навчити студентів коректному спілкуванню при міжкультурних контактах, самостійно аналізувати та уникати міжособистісних конфліктів в процесі спілкування з представниками інших культур. Вміти орієнтуватися в лінгвокультурному середовищі; співвідносити соціокультурні цінності та норми в процесі спілкування між представниками різних держав, народів, етносів; володіти різними стилями та моделями поведінки при спілкуванні; визначати стратегію поведінки в незнайомих культурних співтовариствах; долати комунікаційні бар'єри в різних життєвих ситуаціях; почувати себе впевненому при міжкультурних контактах не дивлячись на упередженість та етнокультурну стереотипність, читати «мову тіла» при міжкультурному спілкуванні. Вміти безконфліктно керувати в складній атмосфері культурних відмінностей. Володіти елементарними навичками підтримувати діалог професійного спрямування враховуючи міжетнічні відмінності; укладати колективні угоди, договори, контракти з високим ступенем міжкультурної коректності; дотримуватись толерантної моделі поведінки в процесі ділових контактів зіноземними партнерами; вести чемно та ввічливо діалог в рамках Інтернет-комунікації дотримуючись правил мовленнєвого етикету.

Завдання (навчальні цілі) – надати студентам цілісну систему знань про основні концепції предмету та головні підходи до міжкультурної комунікації; проаналізувати зміни, які відбулися у характері розвитку МК за період її існування як академічної дисципліни. Ознайомитися з методологічними прийомами комунікативної поведінки в різних сферах людської життєдіяльності, особливо економічної; сформувати бікультурну особистість, що спроможна поділяти культурні погляди, цінності та норми інших національних та етнічних спільнот; обирати поведінкові сценарії у прийнятті соціокультурного контексту комунікантів.

Структура курсу

№ з/п	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Тема 1. Міжкультурна комунікація як академічна дисципліна	Знати і розуміти предмет, базові категорії та поняття навчальної дисципліни; теоретичні основи, значення та роль МК при культурних контактах; розуміти полікультурний характер сучасного світу; визначити змістовні відмінності міжкультурної комунікації від інших форм комунікативного процесу.	Тести, питання
2	Тема 2. Поняття «культура» та її роль в міжкультурній комунікації	Виокремити сучасні підходи до інтерпретації культури в міжкультурній комунікації; показати шляхи засвоєння особистістю культури, вміти виявляти специфіку «чужорідної» культури, розуміти процес акультурації та причини появи «культурного шоку».	Тести, питання
3	Тема 3. Проблема «чужорідності» культур та етноцентризм	Розглянути основні відмінності культур та проаналізувати сучасні зміни культури в епоху глобалізації; показати значення культурних змін для взаємодії культур; показати необхідність виховання толерантної особистості.	Кейси
4	Тема 4. Динаміка культури. Культурна глобалізація сучасного світу	Показати нові типи, види, форми та моделі комунікації; навчити схоплювати особливості міжособистісної комунікації в культурах Заходу та Сходу.	Тести, питання
5	Тема 5. Комунікативний аспект міжкультурної комунікації	Вміти демонструвати здатність ефективної комунікації, долаючи комунікативні бар'єри; навчитися використовувати різні засоби та прийоми комунікаційних стратегій; презентувати результати проведених досліджень в рамках міжкультурної комунікації у вигляді есе, презентацій, конспектів; опанувати вмінням проявляти увагу і толерантність до іншої (й інакшої) думки у процесі комунікації.	Задачі
6	Тема 6. Вербальна комунікація в контексті міжкультурної взаємодії	Опанувати вмінням розуміння вербального спілкування представників різних культур; вміти логічно, послідовно та аргументовано усно і письмово висловлювати міркування щодо основних аспектів міжкультурної комунікації в контексті сучасного глобалізаційного простору.	Тести, питання
7	Тема 7. Специфічність невербальної комунікації в міжкультурній взаємодії	Набути навичок невербального спілкування; навчитися читати «мову тіла» для успішного ведення бізнес діяльності.	Кейси
8	Тема 8. Міжкультурне спілкування у міжнародному аспекті (Арабська, Азійська, Американська моделі спілкування у європейських країнах)	Навчитися розуміти крос-культурні відносини в системі бізнес діяльності Арабських, Азіатських, Європейських країн; вміти застосовувати різні види та моделі комунікативної поведінки у різних ситуаціях - від професійних до світських; використовувати доцільні комунікативні стратегії в мовленнєвому спілкуванні; навчитися користуватися набутими знання з міжкультурної комунікації при введенні ділових переговорів, зустрічах, презентаціях та у сфері трудових відносин; вміти толерантно ставитися до представників інших культур не дивлячись на їхні національні цінності, норми, правила та переконання.	Тести, питання

Літературні джерела

1. Апалат Г. П. Проблеми та шляхи оптимізації міжкультурного спілкування. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія. 2020. Вип. 46(1). С. 4-7.
2. Асташенкова Д. К. Конфлікти в міжнародному просторі: актуальні проблеми міжкультурної комунікації та ділового протоколу. Мова. 2021. № 36. С. 34-38.
3. Багатонаціональні підприємства та глобальна економіка. Монографія / За ред. О. І. Рогача. К.: «Видавництво «Центр учбової літератури», 2020. 368 с. URL: <http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/37137>
4. Білий О. В. Глобалізація і культурна ідентичність: український вимір. Київ : Наукова думка, 2018. 276 с.
5. Даниліна О. Інтеграція міжкультурної комунікації у вітчизняний освітній процес. Актуальні питання гуманітарних наук. 2021. Вип. 45(1). С. 194-199.
6. Капуш А. В. Роль іншомовної комунікативної компетенції у попередженні невдач у міжкультурному діловому спілкуванні. Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Філологія. 2018. Вип. 1(1). С. 178-180.
7. Колінько М. В. Міжкультурна комунікація: топологічний вимір : монографія. Вінниця : ТВОРИ, 2019. 343 с.
8. Кравець М. С. Культурологія. Розвиток культури в інформаційному вимірі : підручник. Львів : Новий Світ, 2019. 259 с.
9. Нікітенко В. О. Освіта, культура і туризм як чинники креативного розвитку особистості в умовах інноваційно-інформаційного суспільства : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 334 с.
10. Петруня-Пилявська Н. А. Менеджмент як механізм міжкультурної комунікації. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука" . 2021. № 12. С. 8-11.
11. Святненко І. О. Гендерна культура України: культурологічний та соціо-системологічний аспекти : монографія. Київ : Меркьюрі-Поділля, 2020. 386 с.
12. Струтинський Б. Д. Інформаційно-культурна глобалізація як феномен сучасного стану цивілізаційних трансформацій. Мистецтвознавчі записки. 2019. вип. 35. С. 66–71.
13. Ушакова Н. І. Міжкультурна комунікація в університетському освітньому просторі : монографія. Харків : ХНУім. В. Н. Каразіна, 2019. 230 с.
14. Фінчук Г. В. Лексико-семантичний аспект проблеми лакуарності в процесі міжкультурного спілкування. Молодий вчений. 2018. № 9(2). С. 381-383.
15. Харченко І. І. Культура професійної комунікації майбутніх фахівців з економіки та шляхи її формування в умовах інформаційно-освітнього середовища закладу вищої освіти : монографія. Суми : Цьома С. П., 2019. 406 с.
16. Чікарькова М. Сучасна культура. Проблеми аксіології і термінології : монографія. Київ : Вид. дім Дмитра Бурого, 2018. 238 с.
17. Kuznetsova A., Lyzun M, Lishchynskyy I., Savelyev Ye., Kuryliak V. Gravitaty potential for currency alliances'intrarigional trade.- Financial and credit activity: problems of theory and practice. 2019. No 3 (30). P. 236-247. DOI: https://doi.org/10.18371/fcaptop.v3i30.179560_1
18. Lishchynskyy I., Lyzun M., Kuryliak V., Savelyev Ye. The Dynamics of European Periphery. Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development. 2020. No 41 (4). P. 527-536. <https://doi.org/10.15544/mts.2019.43>
19. Qutait M.A. The next great Collapse 2020-2022. Journal of Global Economics. 2021. Volume 9. № 2. URL: <https://www.hilarispublisher.com/open-access/factors-affecting-the-entrepreneurial-dynamics.pdf>
20. Zotova-Sadylo O. Intercultural communicative skills: progress analysis. Вісник Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського. 2019. Вип. 5. С. 33-39.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, військовий стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Про конкретні критерії оцінювання роботи студентів (зокрема, аналітичної діяльності, професійності під час дискусій та дебатів, командної та індивідуальної роботи над студентським проєктом, презентацією) їх додатково буде повідомлено на першому занятті. Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Заліковий модуль 1 Усне опитування під час заняття (4 теми по 10 балів = 40 балів) Модульна контрольна робота = 60 балів	30
Заліковий модуль 2 Усне опитування під час заняття (4 теми по 10 балів = 40 балів) Ректорська контрольна робота = 60 балів	40
Заліковий модуль 3 – комплексне практичне індивідуальне завдання в рамках студентського проєкту (оцінка за зміст доповіді – 40 балів, оцінка за усну репрезентацію результатів роботи – 60 балів)	30

Шкала оцінювання студентів:

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою залік
90-100	зараховано
89-70	
60-69	
26-59	не зараховано
1-25	